

De predikant als ondernemer

Saturday 04 November 2006

De predikant als ondernemer! Ds. Jan Schonewille is naar de kamer van koophandel gestapt. Zijn bedrijf "Rent a Priest" heeft trouwdiensten, doopdiensten en uitvaarten in de aanbieding voor zo'n 350 a 400 Euro. Ds. Sietze van der Veen doet het voor Euro 175, maar dat is exclusief btw en reiskosten.

Voor wie met religieuze vraagstukken zit is er een mogelijkheid om in contact te treden met de internetdominees op de site van <http://www.digitaledominee.nl/>. Van deze commercialisering van de religie konden we kennis nemen in Elseviers Magazijn van 21 oktober jl. (jrg. 62(2006) nr. 62, pg. 74) onder het lemma 'money/dienstverlening'. Het sluit allemaal aan bij trends die we al eerder waargenomen hebben. Er zijn er die zich verhuren als rituelenbegeleider en die je helpen om je trouwdag wat godsdienstig op te leuken of aan je uitvaart een religieus tintje te geven. De doelgroep waarop gemikt wordt zijn die mensen die geen kerkelijke binding hebben, maar wel een religieuze invulling willen geven aan hun leven. Het valt natuurlijk te prijzen in sommige predikanten dat ze er willen zijn voor diegenen die de weg naar de kerk niet meer weten te vinden. De vraag is echter: Willen we dat? Zo van...Rent a car... Rent a priest. Moet het die kant op - de vercommercialisering van de religie? Pak een bak! Huur een dominee!

Al langere tijd is er in onze cultuur een proces van verindividualisering gaande. Dat heeft ervoor gezorgd, dat we steeds meer op onszelf zijn geworden. Het gevoel voor gemeenschap en collectiviteit moet steeds verder wijken voor de eigen levenssfeer, de eigen zelfverwerkelijking, het eigen belang, de eigen mening, de privacy etc. De plaats waar vandaag de dag nog een beetje tegenwicht wordt geboden is de kerk. Daar gaat de gemeenschapszin aan het individu vooraf. De heilige Geest bekeert ons tot Christus en Christus bekeert ons tot elkaar. Het bestaat niet dat het geloof blijft hangen in alleen maar een persoonlijke overtuiging. Het geloof in Christus is niet los verkrijgbaar. Wie gedoopt wordt, wordt ingedoopt in het lichaam van Christus. Dat lichaam is een bijbels beeld voor de gemeenschap van de kerk waar alle leden bij elkaar horen als de ledematen van een lichaam. Als één lid lijdt, lijden alle leden! Iedereen is even hard nodig. Je hebt ogen nodig om te zien en voeten om je te brengen waar je wezen wilt. Daarom is de doelgroep waar dominees als Schonewille en van der Veen zich op richten onbestaanbaar. Het kan niet zo zijn dat mensen geen kerkelijke binding hebben en tegelijk hun leven christelijk willen invullen. Als het geloof zo vergaand geprivatiseerd is dat de gemeenschap je een zorg zal wezen en je een dominee huurt op je trouwdag dan zijn we wel heel ver verwijderd van het christelijk ideal en is het proces van verindividualisering zo langzamerhand voltooid.

Laten we nu nog even stilstaan niet bij de klanten, maar bij de leveranciers. Waar haalt een theoloog het lef vandaan om een ambt uit te oefenen los van de gemeenschap van de kerk? Het ambt wordt gedragen door de gemeente en niet andersom. Helaas is het vandaag blijkbaar nodig geworden om opnieuw uit te leggen wat een ambt is. In het ambt scheidt de gemeente zichzelf een 'Gegenüber' dat haar bewaart bij God en Zijn Woord. 'Ambtsdager' is de verzamelnaam voor al diegenen die in de kerk hun werk doen op gezag van Christus: priesters, predikanten, ouderlingen, diakenen. Zij doen de dingen niet op eigen gezag, maar representeren Christus. Ambtsdrager zijn is de levende Heer tegenwoordig stellen in het midden van de gemeente, zodat zijn stem gehoord wordt. Niet in de laatste plaats is het de ambtsdrager zelf die gehoorzaamheid leren moet en zich gedurig biddend en werkend dient af te vragen of de gemeente gebouwd wordt door de wijze waarop hij zijn ambt uitoefent. Ook het ambt is niet los verkrijgbaar - niet los van de Heer en zijn gemeente. Jammer dat de ambtsgedachte vandaag de dag zo ver is uitgehold, dat sommigen zichzelf degraderen tot leveranciers van geestelijk waren ook al hebben zij misschien nog zulke goede bedoelingen.